

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט

עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים

בית המשפט השלום בירושלים: המדינה הפרה צו שיפוטי בגין אי השבת תפוס

עו"ד גיל נדל, עו"ד דייב זיתון, עו"ד ורד כהנא

תקציר:

בסקירה זו נתאר את החלטת בית משפט השלום בירושלים, אשר חייב את רשות העתיקות להשיב למבקש עתיקות שנתפסו באמתחתו בעת שנכנס לשטח ישראל דרך מעבר הגבול "אלנבי". בית המשפט דחה את טענת המדינה (רשות העתיקות וקצין מטה הארכיאולוגיה) וקבע, כי שני הגופים נהגו בחוסר תום לב וביזו את החלטותיו, שעה שלא החזירו את העתיקות למבקש, למרות החלטותיו המפורשות של בית המשפט.

עובדות המקרה:

העתיקות נתפסו על ידי רשות המכס בעת שעבר המבקש בגשר אלנבי, ועל כן הגיש המבקש בקשה להחזרת התפוסים. המדינה הודיעה, כי הטיפול בתיק הועבר ליחידת השוד של רשות העתיקות, לשם שקילת האפשרות להגשת כתב אישום. המדינה ביקשה להאריך את החזקתה בתפוסים פעם אחר פעם, במשך כשלוש שנים; עד שלבסוף ביקשה רשות העתיקות צו חילוט בהסכמת המבקש. בדיעבד, התברר כי הבקשה לחילוט לא הייתה על דעת המבקש, אשר טען טענות קשות כנגד התנהלות הרשות ועל כן קבע בית המשפט, כי במידה ולא יוגש כתב אישום כנגד המבקש, יש להחזיר את העתיקות לידי עד ליום 5.9.2016. ביום 4.9.2016 ביקשה רשות העתיקות דחייה נוספת להחזרת התפוסים, וזאת בטענה כי יש להעבירם לקמ"ט הארכיאולוגיה מכוח חוק העתיקות שחל באיזור - בקשה זו נדחתה על ידי בית המשפט, ונקבע כי יש להחזיר את התפוסים למבקש. לאחר דחיית הבקשה, הוציא קמ"ט הארכיאולוגיה "צו הפקעה" ומכוחו העבירה לו רשות העתיקות את התפוסים, וזאת אף על פי החלטתו של בית המשפט ביחס להשבת התפוסים למבקש.

הבקשה לפי פקודת ביזיון בית המשפט וטענות הצדדים:

ביום 9.10.16 הגיש המבקש בקשה לפי פקודת ביזיון בית המשפט, לאחר שניסיונותיו לקבל לידי את התפוסים מרשות העתיקות לא צלחו. כי מדובר בהתנהלות לא תקינה של הרשות אשר לא רק שלא מילאה אחר החלטותיו של בית המשפט, אלא גם עשתה דין לעצמה והעבירה את התפוסים לידי קמ"ט הארכיאולוגיה לאחר שהודיעה למבקש, כי ניתנה הוראה חד משמעית להשבת התפוס לידי. לטענתו, מדובר במעשה חמור העולה לכדי ביזיון החלטות בית המשפט "מהרף הגבוה". הרשות טענה, כי לבית המשפט אין סמכות להורות לקמ"ט הארכיאולוגיה ולמינהל האזרחי, הריבון באיו"ש, עליו חלים כללי האזור, להשיב את התפוסים; וכי הרשות אינה מחזיקה עוד בתפוסים לנוכח צו ההפקעה החוקי שהוצג לה על ידי קמ"ט הארכיאולוגיה.

הדין המשפטי:

בית המשפט קבע, כי הן הרשות והן קמ"ט הארכיאולוגיה כפופים להחלטותיו וסמכותו של בית המשפט. כמו כן, נקבע כי הרשות וקמ"ט הארכיאולוגיה נהגו בזלזול וביזיון ביחס להחלטותיו של בית המשפט וממשיכים לעשות כן. עוד הוסיף בית המשפט, כי מדובר בהתנהלות חסרת תום לב ובלתי מתקבלת על הדעת מצדו של כל בעל דין, ובטח מצדו של גוף הפועל בשמה של מדינת ישראל.

בית המשפט הדגיש, כי אין זה מתקבל על הדעת שרשות העתיקות תעביר לידי גורם אחר תפוס, שניתנה לגביו החלטה ברורה של בית המשפט, תחת הטענה בדבר קיומו של צו מינהלי; ושפקיד במדינת ישראל יוציא צו הנוגד צו שיפוטי מפורש בהליך שהסתיים והפך חלוט.
בכל הנוגע לקמ"ט הארכיאולוגיה, קובע בית המשפט כי במסגרת פקודת הביזיון, מוסמך בית המשפט להוציא צו גם כלפי מי שאינו בעל דין, דהיינו, אף נגד קמ"ט הארכיאולוגיה.
לגופו של עניין, נקבע כי הסעד הראוי בנסיבות העניין, הוא חויב רשות העתיקות ו/ או קמ"ט הארכיאולוגיה להשיב לאלתר את התפוסים למבקש.

[ה"ת (שלום ירושלים) 50356-06-14 **איאד סראדיח נ' מדינת ישראל**, (פורסם בנבו, 1.1.2017) לפני כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר. ב"כ המבקש- עו"ד עלאא' זחאלקה ואח'. ב"כ רשות העתיקות- עו"ד עמי שחר, עו"ד פראס באדחי. ב"כ קמ"ט הארכיאולוגיה- עו"ד אחוה ברמן (פרקליטות מחוז ירושלים- אזרחי)].

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.